

บทคัดย่อ

การลดการตีตราและการเลือกปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพส่งผลต่อการเข้าสู่ระบบบริการและภาวะสุขภาพของผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวี การศึกษานี้เป็นการสำรวจภาคตัดขวาง (Cross-sectional survey) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานการณ์การตีตราและการเลือกปฏิบัติ ในระบบบริการสุขภาพของรัฐ 2) ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติในสถานบริการสุขภาพและผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวีในเขต 12 นาร่อง 4 จังหวัด ได้แก่ ตรัง พัทลุง สตูล ปัตตานี ดำเนินการศึกษาระหว่างเดือนกรกฎาคม 2558 – เดือนกันยายน 2559 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ผู้ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพ จำนวน 554 ราย 2) ผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวี จำนวน 663 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีตำแหน่งเป็นพยาบาลมากที่สุด ร้อยละ 41.14 ด้านนโยบายของหน่วยงานเกี่ยวกับการตีตราและเลือกปฏิบัติประเด็นด้านเอชไอวี/เอดส์ พบว่า สถานบริการส่วนใหญ่มีการเคารพสิทธิของผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวี โดยไม่ตรวจหาเชื้อเอชไอวีที่ปราศจากการยินยอมของผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวี ร้อยละ 67.69 ผู้ให้บริการ ไม่มีความกังวลว่าจะติดเชื้อเอชไอวีจากการให้บริการ จากการหยิบจับเสื้อผ้าหรือข้าวของเครื่องใช้ของผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยเอดส์ร้อยละ 46.08 ผู้ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ป่วยเอดส์ ไม่เคยหลีกเลี่ยงการไปรับบริการสุขภาพที่สถานบริการร้อยละ 86.27 จากการสังเกตการเลือกปฏิบัติระหว่างการให้บริการผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ พบว่าเห็นเป็นประจำ ที่เจ้าหน้าที่ไม่เต็มใจร้อยละ 0.54 ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการแก่ผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวีหรือผู้ที่ถูกสงสัยว่าอยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวีด้วยคุณภาพด้อยกว่าผู้ป่วยทั่วไปเห็นเป็นประจำ ร้อยละ 0.54 สรุป สถานการณ์การตีตราที่ลดลงในพื้นที่เขต 12 จะมีส่วนทำให้ผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวีเข้าสู่บริการได้เร็วขึ้น

คำสำคัญ การตีตรา, การเลือกปฏิบัติ, ผู้ให้บริการ, ผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวี, ผู้ติดเชื้อเอชไอวี, ผู้ป่วยเอดส์

Abstract

Study of HIV-Related Stigma and Discrimination among Health Care Providers and People Living with HIV-Infected Individuals in Lower Southern, Thailand

Nopadol Piboonsin*, *Nimanong Thaicharoen***, *Nattaporn Chua Arun***

*Department of Disease Control, Ministry of Public Health, Nonthaburi, Thailand

**Office of Disease Prevention and Control 12, Songkhla

Background: *Decreasing of stigma and discrimination due to access to health system rapidly which effected to better health and attitude of providers as well. This cross-sectional descriptive research aimed to study situation of stigma and discrimination in health service system and to study the opinion of 554 providers and 663 people living with HIV/AIDS (PLWHA) of 12th region in 4 provinces of Thailand during July 2015 - September 2016.*

Methods: *Four kinds of questionnaires were used as data gathering instruments (the personal history, infectious prevention, hospital environment and agency policy) Mean and frequency were applied in statistical analysis.*

Result: *It was found that most providers were nurses (41.14%) patient care assistants (7.58%). About policy, most hospitals respected to patient rights, no testing without consent of HIV/AIDS (67.69%). About providers, worried to HIV infected from things touching (36.21%) dressing or needle puncture during nursing care (46.08%) HIV counseling & testing (38.16%). About PLWHA, not avoid to get service (86.27%). About service observation to discrimination, found often that not willing to service (0.54%) less quality service than normal patient service (0.54%).*

Key Words: Stigma, Discrimination, Provider, People living with HIV/AIDS

Thai AIDS J 2017; 29 : 85-95